

הוא כותב "מפני" שהוא לא יכול אחרת.

מאוחר יותר, בתקופת בן שמן, יזהר עורר רק בן עשרים ושתיים, אך מוגדר סופר ועסוק בגיבוש כוחו היוצר. באחד המכתבים משם הוא כותב: "אני אנוס, אני ארעב, לא אלך לאיש ובלבד שאפשר יהיה לי להיות יזהר. לא נותר לי אלא מה שאני מאמין בעצמי ובכוחי. אני עוד רוצה ואני עוד אעשה, בוא יבוא גם יומי". ואמנם בשנה זו מופיעות גם הביקורות המהללות הראשונות על סיפורו מאת פנחס אלעד לנדר ("הופעה ראשונה בלתי שכיחה של מספר מתחיל"), הרשימה של יהושע אובסי ב'הדואר' ("תוכן וצורה מזהירים") ובראשית שנת 1940 הביקורת הנרחבת של המבקר המרכזי באותה עת אברהם קריב ("לפנינו ביכורי פרוזה חדשה, החורשת מעניתה עמוק עמוק, בשדות החיים החדשים בארץ").

כאן מסתיים הספר הראשון של "סיפור חיים" וההמשך עתיד ודאי להיות דרמטי לא פחות. אבל כאמור, גם חלק זה כולל גילויים מעניינים שמשום מה לא עוררו את תשומת לב המבקרים, כמו אותו פרגמנט גנח 'שוטה הכפר', בהמת אדם, (השם שנתנה לו בן-ארי). בן ארי מביאה פרגמנט זה

כעדות לטראומה שעבר יזהר בתקופת התבגרותו המינית, שהשפיעה על תפיסתו הארוטית המאוחרת. "ברחובות הוא נחשף בצורה גסה לאקט המיני בשני מקרים שהותירו בו צלקת. בשניהם היה מעורב אדם לוקה בפיגור שכלי. בראשון צפה ממרומי צמרת העץ באיכר הבעל נערה לוקה בפיגור שכלי בחצר ביתו. בשני ("שוטה הכפר"), טראומטי אף יותר, מתבונן הצופה-המספר מאחורי מסתור בשוטה הכפר הבעל פרה. ויש גם פרגמנט נוסף על הילדה עדינה שכו המספר אינו רק צופה אבל גם מעורב ("פתאום היה הכל מגעיל, אבל גם מענג נורא, הוא ידע שזה אסור, אבל שזה טוב", עמ' 261). בן-ארי מהרהרת שם "האם נאחו יזהר באידיאל הטוהר, באהבה הגדולה שאין לה צורך במימוש גופני, או שמא כיסה באמצעות אידיאלים כאלה על פחדים, וחששות? אין לדעת ואין לי כוונה לעסוק בניתוחים פסיכולוגיים" (עמ' 362). אנו מביאים אפוא בפרסום שני את הפרגמנט "בהמת אדם" בשם שנתנה לו בן-ארי, לא רק כדי לחשוף את יזהר האחר, אלא מפני שבראש ראשונה, לדעתך, על מנת להדגים את כישרון התיאור העצום של אותו יזהר עצמו.

0. יזהר

בהמת אדם (פרגמנט מן העיזבון)

לבוש בלויים תמיד סמרטוטי המשפחה שכבר לא לובשים, עם קסקט קרוע שמוט לצדי ראשו, עם הפה שלו המעוקם ונוטף תמיד איזה ריר נתעב, עם כפות הידיים שלו העצומות, איש חזק כמו עשרה שוורים, נוהם נהמות אילם והוא באמת אילם, מיני נהמות מפחידות ישר מן הגרון בלי לשון... תמיד מסתובב מחוץ לבני אדם ואולי לא שפוי, ישן כנראה באורווה, ואוכל שיריים ונוגס תמיד ישר מכיכר לחם לא פרוסה שהיתה כפירור מחוק בכפו הענקית. יצור גמלוני גדול ועקום גורר רגליו בנעליים עקומות בלי שרוכים, שהמשפחה מאסה בו ולא יודעת איך להעלים אותו, מין בודד אילם בצירי העולם, ובתחילה גם לא הבין מה הוא רואה כשיום אחד נעצר נדהם תמה ממה שראה לפניו, הלז עומד על תיבת פרי ריקה מאחורי פרה שעמדה שם וליחכה מן העשב שהביאו בעגלה, עומד מאחוריה ומתנועע מחורות, בכל קשת גבו העקום וכאילו היה דוחק לפניו משהו בכל חווק תנועת אחוריו מותניו וירכיו, פנימה והחוצה, ופיו הפעור נוזל והקסקט שמוט ליפול ומתגלה איזו קרחת לא צפויה ומסלידה, מתנועע ומדחיק פנימה בכל ריכוז כוחו, ואז התברר שמכנסיו היו פעורות לפניו, ושהדבר הזה שלו היה זה הדבר הלבן העבה שהתברר שהיה הנדחק נכנס ויוצא באחוריו הפרה ובכל כוחו, דבר לבן ועבה חזק ונהדף מגבו פנימה ומאחוריו ואל תוכה דוחק לה פנימה ומוציא, בתנועה מהירה ונמרצת הכנס והוצא, עומד שם כפוף גב בקשת גדולה, זנב הפרה בידיו מסולק משהו הציידה מעל פתחה של הפרה הזאת והוא מאחוריה בשלו הגדול והמפחיד שנראה כבר אדום ואינו אלא כולו בתוך ההכנסה הזאת וההוצאה, שיכור ונרגש ונוהם נוראות, כולו בתוך התנועה החזקה והמחליקה הזאת פנימה שעוד מעט תגיע אל שיאה לפי נהמותיו החייתיות, ועוד מעט והוא משתחרר בהתפרצות נוראה, ושכל מה

שכלוא בו אדם בודד ואילם ומנודה יהיה מתפרץ אל תוך הפרה והוא מאחוריה רק חרוק ומוסיף כוח ומוציא ומכניס לתוכה במהירות גוברת, בתנועת כל גבו האדיר והעקום, בידו זו הזנב וכידו זו הוא נתמך על עורה השחור והיא רק מלחכת וכאילו גם זכוב לא עוקץ אותה, ורציית לברוח לצעוק להעלם ולשכוח הכל מיד כבר עכשיו, ואי אפשר היה, וגם אילו ראה אותך היה הורג אותך על המקום באגרוף אחר, וכעת כנראה הגיע לו הרגע ובצעקות חרחור נוראות, פרץ לו כנראה אליה אל תוכה פרץ ויצא לו ושפך התיו אל תוכה ואל תוך הנקביות שלה, כשהיא רק לועסת חציר, ובא לו עוד ובכוח והוא צועק ובא לו עוד והוא צועק ובא לו עוד, בקול שאין מחריד ממנו ואין חיה שזה קולה, פורק לתוכה ומטיח לתוכה כל מה שהיה צבור בו דחוס בין גבו לבטנו ואברו ואוחז בו בדבר שלו וחובק את עוביו מחזיק בו כדי לקלוע פנימה וכדי שהכל יוטח עמוק שמה, ופתאום כשכמעט וגמר בא לו עוד והוא היה כנראה מאושר לפי הצעקה, ואז נשאר רגע, עומד ומתנשף, בנשיפות נוראות שקולן מחריד בתוך היות הדבר, בתוך התקיימו, וכעת הוא שולף את אורך הצינור שלו המתקפל קצת, ועוד נוזל סמיך לבן, וראשו עם הקסקט היה צונח, וחזהו כמפוח ניחח ואין בו עוד נשימה, והולך ומוציא מתוכה את כל אורך הצינור החי הזה הבשרי המרוקן הזה הנופל ופטרית ראשו העבה עורה נוטפת, מתכוף להיתמך במשהו, חג על הארגו שהיה פתאום צר, ובכפו לוקח משהו מן העשבים שבעגלה לקנח את הטפטוף הלבן שעורנו מטפטף בטיפות כבדות נראות גם מרחוק, מחזיק את עוביו התפוח עדיין אדום ומגיר טפטוף זרמה ארצה, והפרה פתאום שזנבה השתחרר נמלכה אז ושלחה והשתינה לאחוריה בקילוח עבה מפוזר ושמוני, אלא שזה כבר קשה מנשוא ורק לברוח -

(מתוך: סיפור חיים, עמודים 258-259)